

Bir lokma, bir dane insanı nasıl batırır?

Emine Hanım: “On Yedinci Lem’a’da geçen, “Batmaktan kork. Bir lokma, bir kelime, bir dane, bir lem’a, bir işaretle, bir öpmekte batma.” Cümlesini açıklar mısınız?”

ONDÖRDÜNCÜ NOTA İNSANI KEŞFEDİYOR

İnsan her yönüyle derinliği olan bir varlıktır. Yaşadığı hiçbir hatırayı gerçekte unutmaz. Tattığı hiçbir acının, kederin ve elemin izini hafıza arşivinden silemez. Tattığı hiçbir lezzetin tadını dimağından çıkaramaz.

İnsan ne geçmişini ve mazisini unutabilir; ne geleceğe dayalı ümit ve emellerinden vazgeçebilir. Bazen laf olsun diye söylenmiş bir tek kelime, ona, geçmişinde iz bırakan bir hatıra sayfasını açar ve öyle bir manyetik alan meydana getirir ki, insan âdeta aynı olayı tekrar yaşar.

BİR ÇEKİRDEK BİR AĞACI TEMSİL EDİYOR

Kimi zaman küçük şeyler, büyük haramlara kapı açar. Dinimiz, harama götüren küçük şeylere “mekruh” demiştir. İnsan, bir damladan, bir noktadan ne olacak, der, takvayı bırakır; ama az sonra öyle bir dalga gelir ki, onu boğar, tüm hayatını mahveder.

Bazen de farklı bir istidada sahip olduğunu ileri bir yaşta, hiç beklemediği bir “anda” keşfeder insan. Bu an, zamanın çok küçük, zerre gibi bir parçasıdır ve insanın tüm dünyasını değiştirecek güçtedir. Allah nelere kadir değildir ki?

Bir cam parçası, nasıl, gökyüzünü içine alıyorsa; incir çekirdeği kadar bir hafıza kuvveti, nasıl, bütün ömürdeki yaşanmış hayat hallerini kuşatabiliyorsa; gökyüzündeki her bir kara delik, nasıl dev küreleri yutabiliyorsa; çok büyük ve çok önemli hatıralar da bazen umulmadık bir kelimenin, beklenmeyen bir işaretin kucağında gizlice oturuyor olabilir. Ve bir tek işaret, kişinin ruhunda bir fırtına

koparabilir.

Böyle, insanın hayatını alabora eden şey, eğer bir helâl lezzet, bir meşru heyecan ve bir masum hatıra ise hiç mesele yok. Fakat yine de, insanın başına neler açacağı bilinmez. Meselâ, askerde; arkadaşının ağzından alelusûl dökülveren söz gelişi, “ateş” sözcüğü, avcı hattında, bütün dikkatiyle hedefe kilitlenmiş bir er için, çok hasret duyduğu annesinin ocak başındaki müşfik tavırlarına şimşek gibi bir pencere açabilir. Bu öyle bir penceredir ve öyle bir intikaldir ki, erin bütün hedefini alt üst eder; ve belki de düşmana kendisini hedef eder.

BİR ZERRECİK DÜNYAYA NE DEMELİ?

Peki; âhiretin ebedî, sonsuz, cazibeli ve capcanlı hayatı karşısında, oldukça geçici, oldukça fani, oldukça sığ, oldukça itici ve oldukça hızlı bir seyirle tükeniveren ve bir “zerrecikten” ibaret olan dünya hayatının insan kalbinde oturduğu “konuma” ne demeli? Peygamberlerin ve vahyin doğru haberleri bütün kulaklarda yankılanırken; bu “hayâlî zerreciğin”, o “dev hakiki hayatı” yutmasını nasıl izah edersiniz? Bunun ona tercih edilmesi hangi akla sığar?

Oysa aslında insan dünyaya sığışamıyor, dünyaya yerleşemiyor; zindanda boğazı sıkılmış bir adam gibi “of!” “of!” deyip duruyor. Çünkü dünya insana kâfi gelmiyor. İnsan hakiki bir hayat arıyor. İnsan ebediyet arıyor. Fakat aradığını dünyada zannediyor ve yanlış kapı çalıyor! Aradığının âhirette olduğunu söylediğinizde, ölümden korkuyor, karanlıktan ürüyor ve kendisini bir hatıra, bir ışığa, bir kelimeye, bir taneciğe, bir işarete, bir öpmeye; sözün kısası, bir “dünyacığa” hapsediyor. Ama o “dünyacıkta” yerleşemiyor. Çünkü kalbi ahireti istiyor. Bundandır ki her ibadet, insan kalbine sonsuz bir huzur ve doyumsuz bir lezzet veriyor.

HAYAT BOYU İMTİHAN

On Dördüncü Notanın Üçüncü Remzinden; insanın hayatı boyunca imtihan içinde olduğuna, hayatı boyunca bütün dikkati ile aklının “başında” olması gerektiğine, zerrecik bir dünya için ebedî bir âhiret hayatını boğmaması gerektiğine, bütün ümitleri konusunda yalnız Allah’a güvenmesinin ve bütün korkularını bir yana bırakıp yalnız Allah’tan korkmasının önemine vurgu yapıldığını görüyoruz.

Aksi takdirde çok küçük şeyler vardır ki, insanın dünya-âhiret bütün hayatını mahvedebilir kabiliyetlere sahiptir.